Universitatea de Arhitectură și Urbanism “Ion Mincu”, Bucureşti

Artişti la Arhitectură
COLECȚIA
Teodor Tufan

editor: Constantin HOSTIUC

Editura Universitară „Ion Mincu”,
Bucureşti, 2024

Acronim: **ArtARH**
Proiect: **Artişti la Arhitectură. Cercetare documentară, scanare și digitalizare colecţii de bunuri culturale relevante pentru componenta artistică a învăţământului de arhitectură**
Proiect finanțat prin Fondul pentru Finanţarea Cercetării Științifice Universitare – UAUIM-FFCSU-2024-011, din bugetul Ministerului Educaţiei
Domeniul Strategic de Finanţare E: Cercetare strategică și Dezvoltarea Cercetării, pe pilonul Patrimoniul Cultural, material sau Imaterial

Echipa de proiect: Mihaela LĂCRARU, Răzvan LĂCRARU, Silvia IONESCU, Vlad EFTENIE
Director de proiect: Constantin HOSTIUC
Editor: Constantin HOSTIUC
Grafică, tehnoredactare, machetare: Constantin HOSTIUC
Foto album: Vlad EFTENIE
Coperta: Maria HORĂTĂU-HOSTIUC

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
Artişti la arhitectură : Colecţia Teodor Tufan / ed.: Constantin Hostiuc. -
Bucureşti : Editura Universitară "Ion Mincu", 2024
ISBN 978-606-638-366-0

I. Hostiuc, Constantin (ed.)

73

Lucrarea de faţă reprezintă strict punctul de vedere al autorului. Responsabilitatea lucrării îi revine în întregime autorului, atât în ceea ce priveşte conţinutul, cât şi forma.

Toate drepturile rezervate. Nici o parte din această publicaţie nu poate fi reprodusă, stocată sau transmisă prin orice mijloace de natură electronică, mecanice, de copiere, înregistrare sau alte forme fără permisiunea scrisă a autorului și a editurii.

© 2024, Editura Universitară „Ion Mincu”, București,
Str. Academiei nr. 18-20, Sector 1, cod 010014
tel: +40.21.30.77.193; https://editura.uauim.ro/

Artistul-arhitect Teodor Tufan lecturând
(foto: Mihai Pienescu)

Se dedică memoriei
Președintelui de Onoare al UAUIM, Emil Barbu POPESCU,
inițiatorul acțiunii de recuperare a
creației artistului-arhitect Teodor Tufan

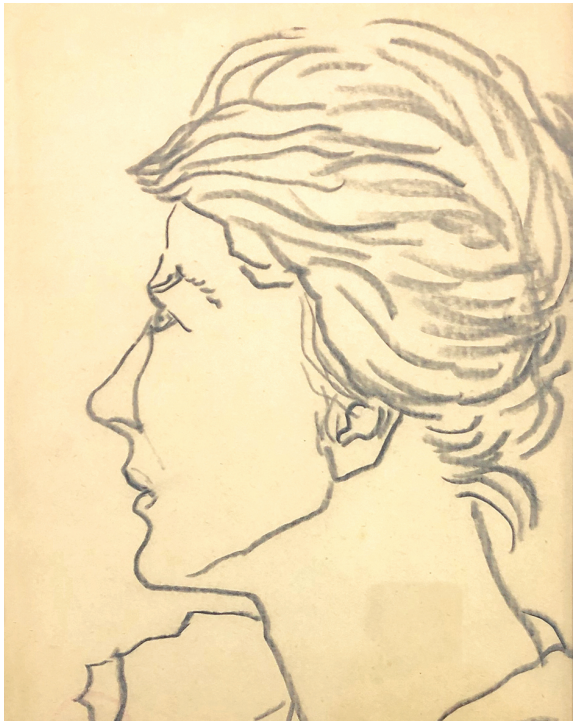
Recuperări în numele esteticii – Teodor Tufan, artist

În virtutea unei generozități apriorice a culturii fără de care lumea noastră spirituală ar fi fost demult anulată de tezele și buldozerele lucrative ale științei și progresului, se cuvine ca orice urmă de valoare și adevăr existențial pe care o mai descoperim să fie total sau măcar în parte recuperată.
Dacă nu dintr-o datorie morală pentru un un coleg deaproape al nostru, practicant al exercițiului creator și care se poate întâmpla să rămână multă vreme nedescoperit, atunci măcar pentru a salva mărturiile de sporire treptată, organică a artei – care nu este apariție spontanee, oricât ne-ar plăcea să ne cramponăm de teoria geniului, ci o creștere pas cu pas, oră după oră, zi după zi, anotimp după anotimp a dorinței și voinței de a zămisli excepțional, unicitate. Marea artă renascentistă este apogeul unei astfel de „creșteri", iar deplina artă a lui Rembrandt nu a putut apărea decât pe grundul solid, temeinic cunoscut și bine stăpânit al operelor micilor maeștri flamanzi, barocul în expresia lui cea mai recognoscibilă, a sculpturii lui Bernini, nu e decât interpretare și „surclasare" a clasicilor, Picasso cel radical-modernist nu ar fi fost posibil fără Picasso cel din perioada albastră sau roz, prin care face dovada de necontestat a înțelegerii și asumării rigorilor și calităților artei clasice, figurative, din care se „servește" a sa propre volonte.

Discuții despre re-modernitate
Așa cum câteva nume importante ale istoriei artei au arătat, pentru cel care privește atent „demonstrațiile" pretins revoluționare ale avangardei sau modernității, legătura puternică a acestora cu epoca clasică este de o evidență căreia nu i se poate opune decât o puerilă răstălmăcire în numele unei desprinderi-a-creștere mai mult adolescentine decât motivat-mature. O astfel de luptă ideologică între generații gratuită și deseori falsă, din moment ce inclusiv din punctul de vedere al receptării critice această „tăiere" este o exagerare – fără imensul bagaj critic&scriptic al esteticienilor și filozofilor artei, stabilirea valorilor și evoluția lor ar fi fost sortită unei pletore de judecăți subiective care ar fi atomizat orizontal creația artistică, lipsind-o de repere. (Konrad Lorenz, 2007:71 ș.u., explică de ce, atunci când vorbim despre o prezumtivă evoluție culturală, capacitatea de selecție din ceea ce el numește tradiție cumulativă este criteriu fundamental de supraviețuire în continuitate și arată care sunt riscurile unei derogări de la această metodă.) Cu atât mai mult pare acuzator și ireverențios, astăzi, un protest major împotriva tradițiilor artei (care, în discuție, include și modernismul, vag acceptat acum ca reper

și recuperat „vintage") prin tratarea ironică sau depreciativă a artei mai vechi cu fapte sau atitudini artistice ce revendică noutatea absolută, revoluția și revolta (cercetătorul atent și dedicat va afla numaidecât că sute de gesturi ale „noilor" corifei pot fi depistate și în formă, și în spirit, cu niște sute de ani în urmă): „...în vreme ce negăm arta de non-reprezentare (specifică modernismului, n.n) uităm că de mult am acceptat, ca principii generale de verificare a faptelor artistice, conceptele estetice care au generat respectiva artă". (Argan, 1970: 7)
Avansând în orb și orbecăială sub stindardul-lozincă al principiului inovației mașiniste absolute, moderniștii au exacerbat moda luptei între generații, ideea de noutate congruentă cu valoarea nu justificată, ci doar afirmată emfatic, fronda (foarte mult... doar de dragul frondei, vezi glasul „avangardiștilor" români de pe la 1910, adulatori ai Futurismului, care, de dragul alinierii la noua estetică, erau și ei de acord cu dărâmarea muzeelor...pe care, la vremea respectivă, nici măcar nu le aveam!) silindu-se să ignore un trecut constitutiv fără de care eforturile, aclamațiile și exclamațiile lor ar fi rămas, în sine, acte ale unor kamikaze.

Raportarea artistului la canonul clasic de reprezentare - subiect, temă, proporții, liniatură - este evidentă în acest portret în profil.

Pe linia aceluiași vocabular răsunător-cazon cu aromă de maximă eficiență, arta cu apetență pentru disoluție a moderniștilor și avangardei poate fi și ea învinuită exact de ceea ce ea însăși acuza, „revoluționar": la ce e bună o întreagă istorie a artei de până la 1900, dacă finalitatea ei a fost primul război mondial, se mirau acuzator novatorii artiști ai anilor 1920? La ce bun, însă, arta avangardelor și a din ce în ce mai acceleratelor înnoiri dacă ea a dus, în doar două decenii, la încă și mai ucigătoarea conflagrație mondială a doua?

Cert este că, mai ales după 1945 (odată și cu masiva migrație a artiștilor europeni în SUA), cultura vizuală și domeniile atașate ei au pătruns din ce în ce mai mult în social și au fost într-o măsură din ce în ce mai mare tributare ingerințelor politicului și entertainmentului (=distracției), însă în ordinea culturii, arta, departe de a fi reușit să devină un element coagulant, a fost puternic atinsă de marca atomizării (postmodernitatea culturală ca voință a presupus, la un moment dat, universalizarea ca o mare simfonie, însă această dezirabilă omogenitate și unitate a culturilor s-a dovedit utopică; mai mult chiar, silința de a determina această comasare a dus la hibridizarea unor perspective și judecăți care au contribuit masiv la deteriorarea autorității majorității conceptelor legate de artă și estetic – s-a discutat până la saturație despre imensa greșeală săvârșită în numele unei democrații culturale generice de către părinții structuralismului, care, în numele dreptului la existență a tuturor culturilor, au declarat, stupid, și egalitatea lor).
Arta de elită, de curgere și evoluție „clasică", a suferit nu doar asaltul artei de masă (vezi Ihab Hassan, Harvey, Cărtărescu) în numele unei democratizări cel puțin discutabile, dar și atacul punctelor de referință alternative (ideea însăși de centru al artei, cum fuseseră Parisul sau Viena dispare în favoarea legitimării Londrei sau New Yorkului, târgurile de artă și piața de artă erodează autoritatea prin legitimitatea dată de cota artistului, vezi Millet). Sub toată această dinamică generată și susținută de domnia interesantului, care devine criteriu estetic dominant, pe considerentul accesibilității lui, pe care o putem vizualiza ca un joc succesiv de focuri de artificii, s-a admis doar cu mare dificultate judecata critic-valorică ce arăta cum, în realitate, arta modernistă a datorat enorm artei clasice (Mies admitea că structura operelor lui este eminamente clasică, chiar dacă expresia lor utilizează tehnici sau materiale moderne, Henry Moore afirma și el această descendență și datorie morală ș.a.m.d.). Modernismul pare să fi reprezentat, în esența lui reafirmată, doar o mantie magică în care a fost îmbrăcată o solid-persistentă structură veche care, acum, era supusă unei critici creatoare. și de aceea, orice bun cunoscător al artei clasice și al temeiurilor ei estetice recurente nu va refuza vreodată o mare creație Brâncuși, Hockney, Klein, Cattelan, Hirsch, Abakanowicz ș.a.

„Schiță de schiță"

Care ar fi, într-o tentativă stratificată de a reface portretul estetic al lui Teodor Tufan, legătura acestor elemente-grund estetice cu creația lui?
Mai întâi, primordial, o sensibilitate personală de foarte înalt grad, animată de o puternică

tendință spre ordine, spre claritatea geometrică – ceea ce ar putea explica și dorința tânărului înzestrat de a urma o artă a rigorii cum este arhitectura. Cele dintâi desene și cele cu care participă la varii competiții ilustrează, chiar din acea vreme, preferința pentru libertatea organică a liniei în dauna compoziției a la Mondrian sau chiar a unei trame ceva mai precise. Nu întâmplător, se pare, devine pentru un timp emulul lui Anton Dâmboianu, un rafinat profet al viului și al expresiei lui artistice și arhitecturale, un arhitect interesat mult mai decis de arhitectura ca realizare, ca împlinire a umanității (interioare, dar nu numai) decât de arhitectura ca știință a ordonării spațiilor. Metaforele din cursurile profesorului Dâmboianu, cumva susținând fenomenologia și atașamentul față de o poetică a spațiului, evadează prea adesea într-o zonă a relației om-spațiu care, finalmente, ajunge să re-interogheze bazele, principiile arhitecturii, actualizându-le. De această deschidere către cercetare, către căutarea zonelor înalte, estetic-filozofale ale actului artistic și către temeiurile disciplinei poate fi legată și încercarea de atragere a tânărului Tufan de către mediul profesional-didactic francez (i se oferă, la un moment dat, un curs la catedră), ca și lesne-predictibila părăsire a acestuia (maturul om de artă și arhitectură și-ar fi exprimat, se pare, nemulțumirea față de atitudinea intelectuală și dedicația morală de un nivel nu foarte ridicat al viitorilor arhitecți, ceea ce se pare că a dus la discuții pedagogice în contradictoriu cu corpul didactic și, în cele din urmă, la abandonul ideii de profesorat).

Detaliu de desen în cărbune evidențiind stăpânirea anatomiei artistice și a complexei liniaturi necesare pentru redarea acesteia

Trebuie de fiecare dată subliniat, însă, pentru importanța lui absolută ca ofertă de manifestare și exprimare, faptul social-politic al evadării lui Teodor Tufan din „România epocii de aur" și opțiunea pentru spațiul cultural și profesional francez, un mediu mereu efervescent care favorizează viața artistică, arhitectura ca ocupație și / sau practică permanentă fiind, cel puțin în

ordinea vizibilității, o preocupare de rang secundar.
Poveștile puținilor apropiați îl descriu pe D'oro (apelativul preferat) ca pe un mic geniu retras, nu ursuz și cu totul ieșit din circuitul artistic și arhitectural, dar de regulă greu accesibil social, un ins muncit de patima facerii, care în ultimii ani de viață părăsea anevoie zona artelor grafice și a picturii, căutările sale orientându-se majoritar spre această arie de exprimare. Se știe că a expus împreună cu câțiva artiști prieteni în galeriile Parisului, însă, din păcate, fiind necesar accesul la unele surse care nu pot fi găsite în mediul virtual, o cercetare mai amănunțită asupra calității acestor apariții publice și mai ales asupra impactului pieselor expuse asupra mediului artistic nu poate fi întreprinsă, pentru moment.
Cedarea operei către UAUIM București trebuie atribuită, în aceste condiții, dorinței intenționate a artistului de a asigura o posteritate de bună calitate operei în întreaga ei amploare și cuprindere, susținută fiind și de conștiința clară că acest patrimoniu are o bună cotă valorică și merită apreciat și cunoscut cel puțin de colegii întru vocație.

Câteva note stilistice despre...
Retragerea artistului din zona relațiilor mundane și înverșunarea de a da o expresie plastică întrebărilor și cercetărilor sale personale, ca un bun răspuns artistic la solicitările și presiunile mediului poartă acuzatul semn al **lucrului sub stare de asediu**: exprimat în numeroase creații de o densitate formală neobișnuită, excepțională pe alocuri.
Ca grafie, ca „scriere artistică", se cuvine remarcată *ab initio* **libertatea de a folosi orice unealtă**, orice mediu, ca și cum popularea până la umplere a spațiului cu diverse morfologii devenea imperios necesară, manifestându-se cvasi-instinctual ca obligație stringentă, aproape o evacuare fizică de note spirituale care se făcea automat, cu instrumentarul proxim imediat disponibil. Cărbunele e la fel de bun ca pixul (o unealtă de care arhitectul este apropiat, artistul specializat refuzând-o, în genere), carioca se ia la întrecere cu creionul. O **presiune a impregnării** foii via aceste unelte menționate se poate observa limpede nu doar din decizia conturării morfologiilor, ci și din ductul hotărât al acestora, uneori liniile de fond concurându-le pe cele care ar fi trebuit să fie „de valoare".
Liniatura trebuie, totuși, privită sub ambe specii: ca element mai curând arhitectonic, căci apropiat de regulile geometriei atunci când Tufan construiește ceea ce am numit „câmpurile geometrice" și „geometriile puriste", dar și ca element de plasticitate bine stăpânit și controlat

mai ales în zona de figurare a portretelor și atitudinilor umane. O senzualitate aproape epurată de memorie Matisse trebuie observată, aici, în rarele cazuri în care artistul încearcă redarea unei posturi feminine, notația unei linii a feței, a unui tors sau a unei talii.
Câmpurile plastice care sunt lucrate sunt pline, dominate de conceptul de horror vacui, foarte rar artistul lasă fondul paginii să capete prin sine forță sau expresie plastică – poate o expresie a dorinței de a controla integral structura și sensul operei realizate.
Culoarea are ca atribut comun intensitatea și, în foarte multe cazuri, o particulară și căutată puritate a tonului dominant. și chiar dacă observația poate fi considerată întrucâtva ciudată, pare că anume construcții formale realizate direct din culoare imprimă un anume ritm cromatic și o cu totul specială sugestie de lectură unora dintre piese.

Zonele de culoare "pură" sunt cele care definesc structura tabloului

Despre **subiectele** alese (care pot fi atent urmărite în desfășurarea catalogului) cel mai important lucru pe care am dori să îl reliefăm este exact cel pe care NU îl observăm: **Teodor Tufan NU pictează arhitecturi.** Precizare ce poate ascunde sau dezvălui importante motivații estetice și psihologice ale intenționalității creației sale – se prea poate ca pictorul să fi optat pentru această non-replicare bi-dimensională tocmai pentru că era prea conștient de prezența radicală a obiectului de arhitectură în lume față de efemerul privat al actului artistic pur, gratuit, intim.

...scrisorile din războiul cu sine

Într-o singurătate pe care a ales-o și a acceptat-o ca splendidă izolare poetică, pentru că menită creației, zămislirii de noi forme și expresii plastice personale, Teodor Tufan pare să fi realizat, cu mijloacele artei sale, mature, dar din păcate

neexplorate până la capăt, din cauza prea timpuriei sale plecări, un inventar de bază al subiectelor și al temelor cu care artistul se confruntă
obligatoriu de-a lungul unei vieți: omul, visul, peisajul, câmpul vizual, spiritul, ordinea, privirea, detaliul. Inventar care include și experimentarea tehnicilor artistice și plastice, și gândurile personale despre cum pot fi acestea personal aculturate.
În fine, inventar care trimite, desigur deloc întâmplător, la indecizia cuprinzătoare a lui Leonardo, de pildă, care ar fi dorit să prindă totul în linie și culoare, de la nori la portrete, de la ape la cer, de la disecții la caricaturi, de la om la înger.

Iar dacă și din dialogul cu forma, și din parcurgerea graiului culorilor din tablourile lui Teodor Tufan rămânem cu un indicibil sentiment de melancolie (nici subiectele alese și nici tratarea lor nu sunt dătătoare de exaltări și de expansive focuri de artificii, dimpotrivă), este necesar să înțelegem și să acceptăm că scormonitorul de forme și idei care a fost trata arta ca pe o mare cale de explorare morală a vieții și a sensurilor ei, conștient de echilibrul ei precar, de dansul ei pe sârmă între real și ireal, între formă și non-formă, între modernitate, clasicitate și post-modernitate. Poezia dramatică a artei lui Teodor Tufan stă în acceptarea micro-poveștilor vieții lui: așa cum nu te poți îndoi o clipă că artistul i-a cunoscut îndeaproape pe toți cei cărora le-a alcătuit un portret-stare, tot astfel ești dator să accepți greutatea întrebărilor pe care și le va fi pus atunci când picta și repicta uleiurile închise în grilele liniilor lui drepte, rar întrerupte de vibrația unor accidente.
Deschiderea întru vedere și percepție pare că trebuie, întâi și ultim, omagiată atunci când îi vedem și îi apreciem aceste lucrări de un spectacular reținut, ca niște ghicitori filozofice, ca niște teme de banchet matur, tomnatic, grele de rod, care ne sunt destinate spre re-vedere și contemplare meditativă.

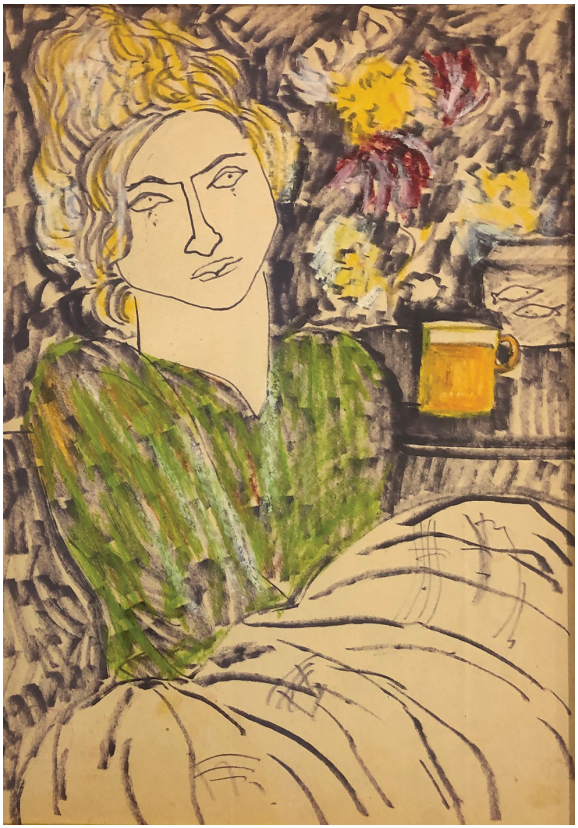
Constantin HOSTIUC

Bibliografie

Argan, Giulio Carlo, *Căderea și salvarea artei moderne*, Ed. Meridiane, București, 1970, traducere de George Lăzărescu
Bachelard, Gaston, *Poetica spațiului*, Ed. Paralela 45, Pitești, 2005, traducere de Irina Bădescu
Brague, Remi, *Modern cu moderație. Timpurile moderne sau inventarea unei înșelăciuni,* Spandugino, 2023, traducere de Cornelia Dumitru

Gablik, Suzi, *A eșuat modernismul?* Ed. Curtea Veche, București, 2008, traducere de Viorel Zaicu
Lorenz, Konrad, *Cele 8 păcate ale lumii civilizate,* Humanitas, 2007, traducere de Vasile V. Poenaru
Millet, Catherine, *Arta contemporană, istorie și geografie*, Ed. Vellant, București, 2017, traducere de Aurelia Ulici
***Antohi, Sorin, coordonator, *Modernism și antimodernism*, Ed. MNLR și Ed. Cuvântul, 2008

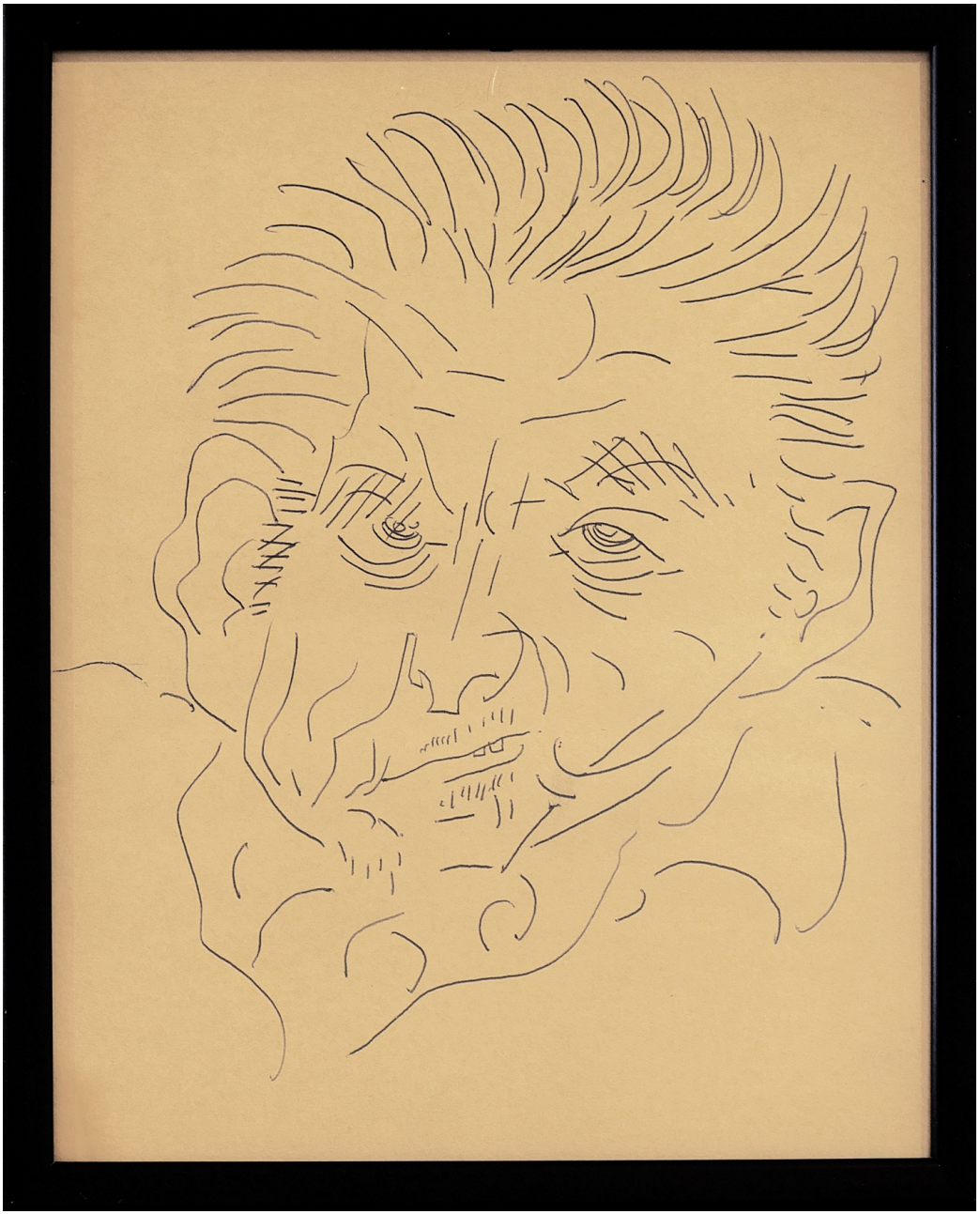
Portret-atitudine de expresie Matisse...

fără titlu
tuș pe hârtie, 21x28cm

colecția de patrimoniu a UAUIM București, nr. inv. 462

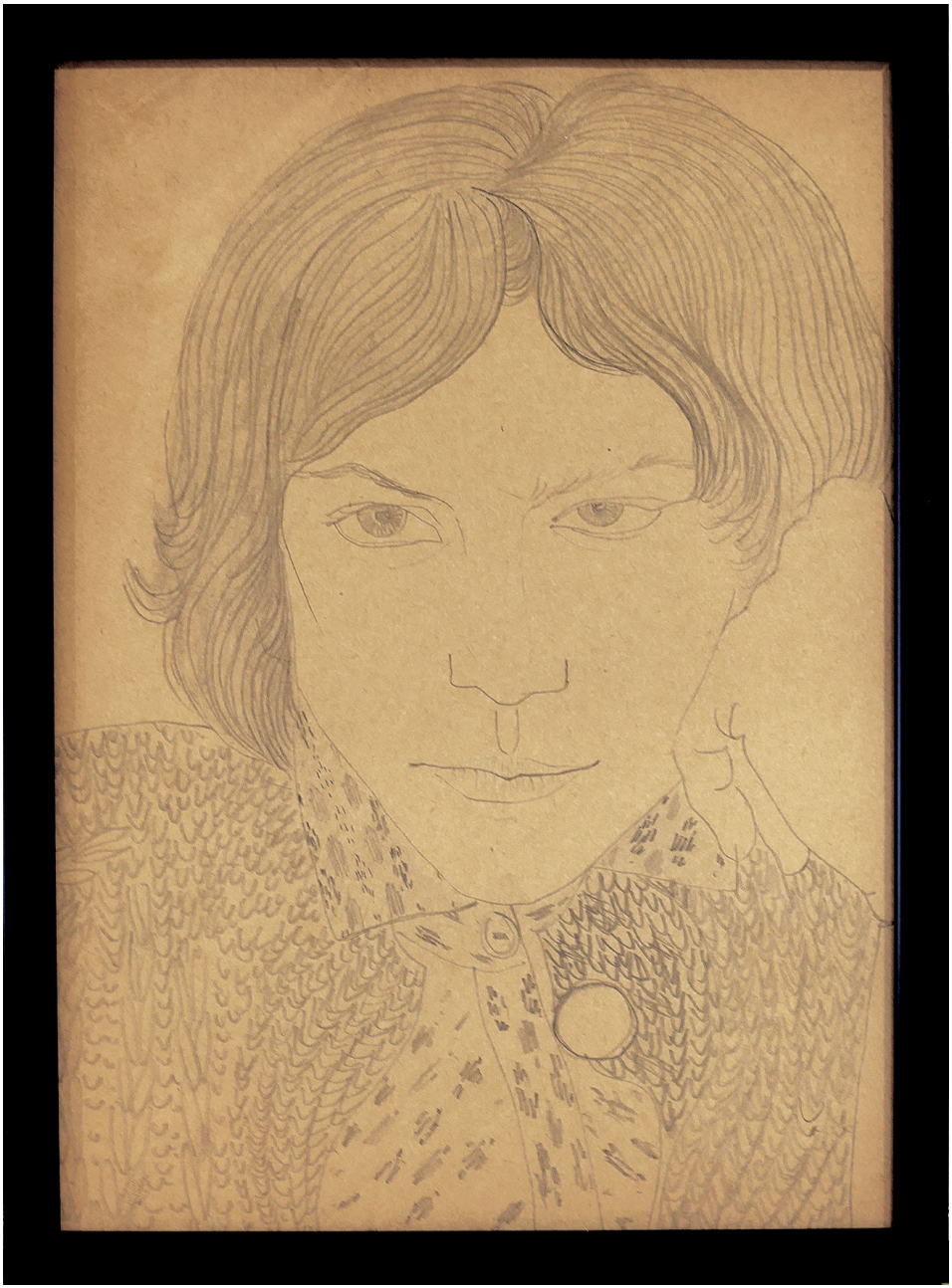
Portret la limita caricaturii,
acest "studiu de caracter" pătrunde
dincolo de suprafața fizionomiei
și descrie anatomia unei stări.*

fără titlu
creion pe hârtie, 20x28cm

colecția de patrimoniu a UAUIM București, nr. inv. 459B

Esențială pentru conturarea acestui
chip melancolic este liniatura,
de mare calitate a detaliului,
creând zone vibrate diferit, care "înrămează"
albul opalin al feței.
De observat felul în care rotundul clar al broșei
"destabilizează" imaginea și o dinamizează. *

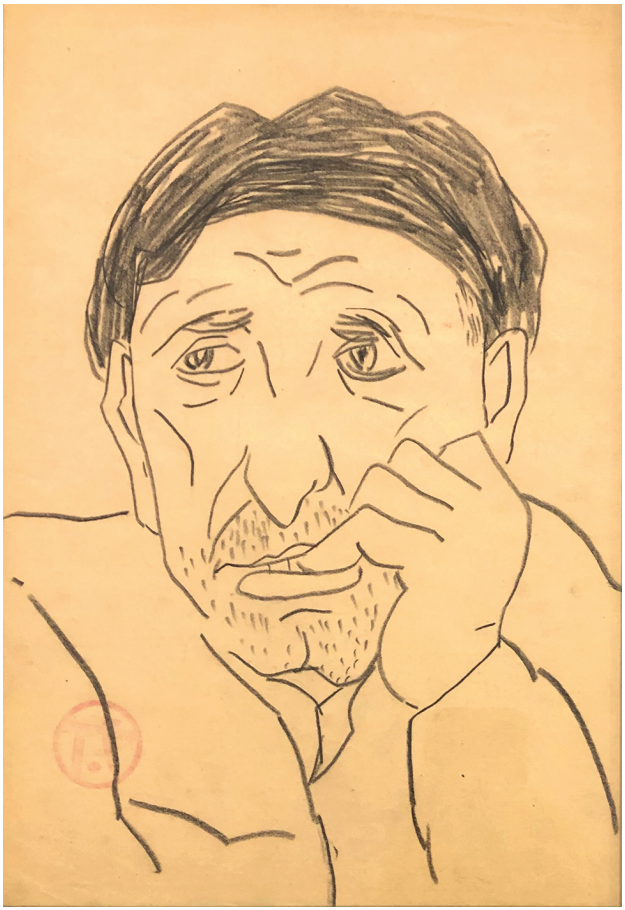
fără titlu,
creion pe hârtie, 20x29cm
colecția de patrimoniu a UAUIM București, nr. inv. 477B

fără titlu,
creion pe hârtie, 21x30cm
colecția de patrimoniu a UAUIM București, nr. inv. 441B

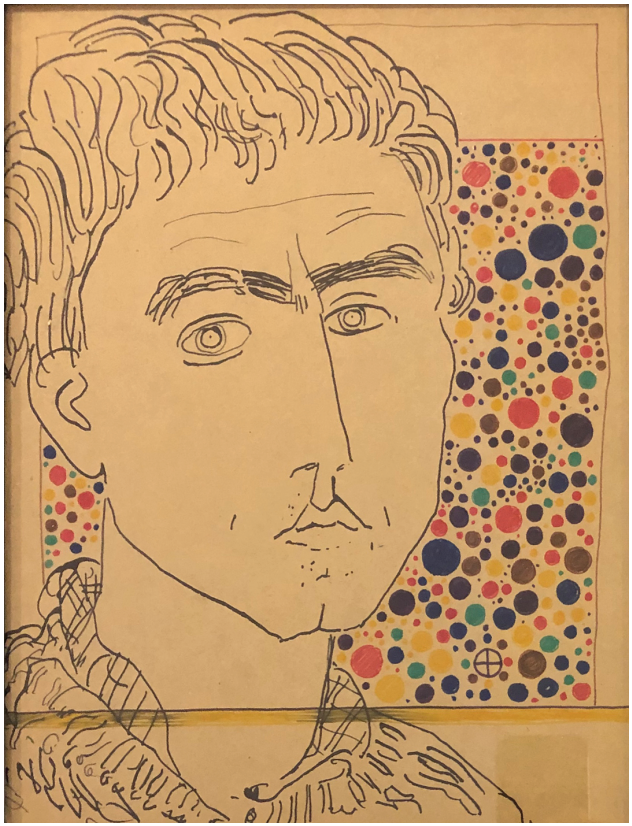
fără titlu,
creion pe hârtie, 20x29cm
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 470E

fără titlu,
creion pe hârtie, 21x30cm
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 441C

fără titlu,
carioca pe hârtie, 30x42cm
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 479

fără titlu,
carioca pe hârtie, 22x30cm
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 452

fără titlu,
carioca pe hârtie, 21x30cm
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 444B

fără titlu,
ulei pe hârtie, 30x42cm
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 488

fără titlu
ceracolor pe hârtie, 20x29cm

colecția de patrimoniu a UAUIM București, nr. inv. 443D

Tabloul poate fi citit ca un "autoportret la oglindă" – și în această lucrare difuzează simpatia artistului pentru culoarea densă și formele abstracte, pentru culoare ca urmă. Impresionantă retractilitatea / izolarea personajului care, practic, întoarce spatele curgerii uzuale a timpului și convențiilor de reprezentare.*

fără titlu
cărbune și creion pe hârtie, 24x35cm

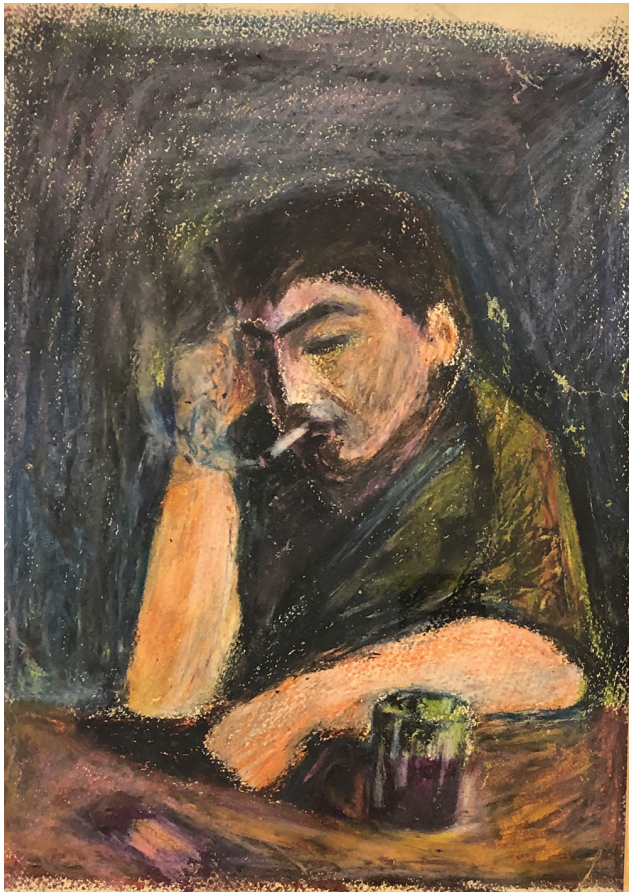
colecția de patrimoniu a UAUIM București, nr. 468 C

Lucrare în cărbune pe urmele marilor maeștri – îmbrăcămintea personajului sugerează studiul după un desen flamand sau francez –, notabilă mai ales pentru consistența dialogului dintre corporalitatea tânărului redat și suprinderea psihologică a unui moment personal.
Ceea ce este cu adevărat pictural aici ține de calitatea redării vestimentației, care face pasabilă poza improbabilă a personajului.

tuan

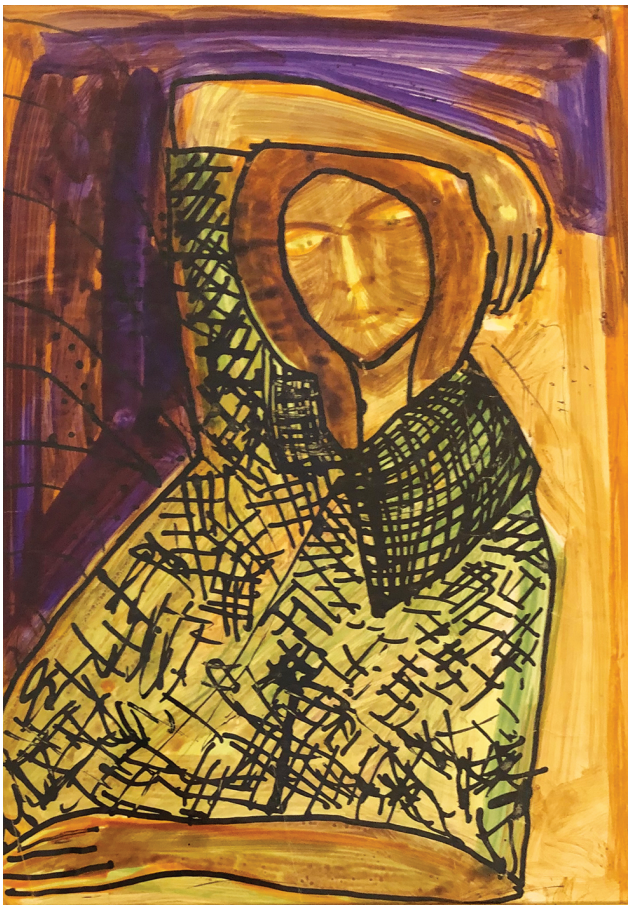
fără titlu,
creioane colorate pe hârtie, 20x29cm,
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 479

fără titlu,
ceracolor pe hârtie, 24x34cm
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 477

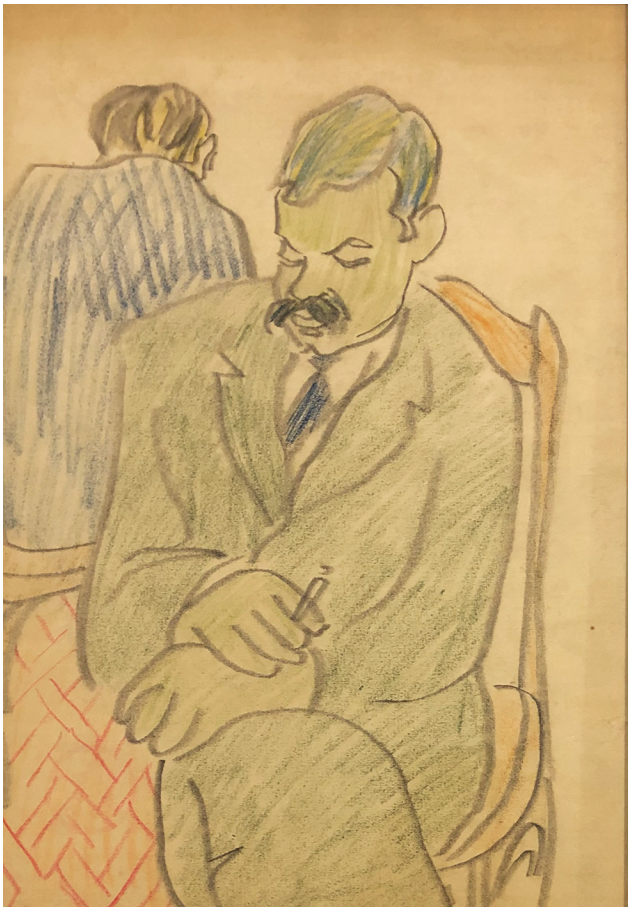
fără titlu,
cărbune pe hârtie, 26x41cm,
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 484

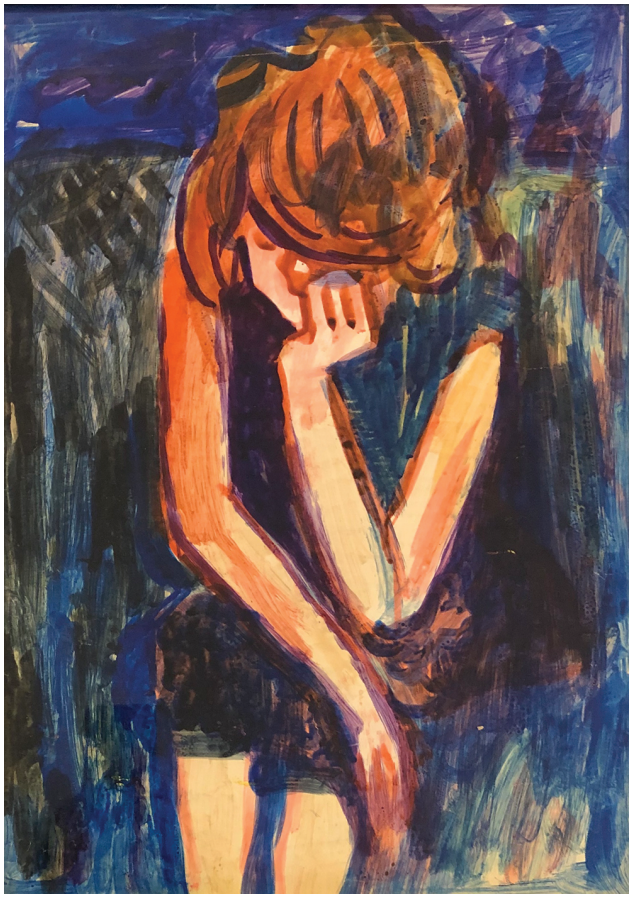
fără titlu,
ulei pe hârtie, 30x42cm
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 486

fără titlu,
ulei pe hârtie, 30x42cm,
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 487B

fără titlu,
creion pe hârtie, 20x31cm
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 441D

fără titlu,
ulei pe hârtie, 30x42cm,
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 486

fără titlu,
cărbune și creion pe hârtie, 28x29cm /
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 448C

fără titlu
carioca pe hârtie, 21x29cm

colecția de patrimoniu a UAUIM București, nr. inv. 442C

Lucrare din zona graficii și a exploatării
contrastelor, mustind de simboluri
mai mult sau mai puțin explicite,
ca și de referințe complexe la istoria artei
(Dix, Munch).
Gest estetic antrenând provocarea iconologică.*

fără titlu
acuarelă pe hârtie de caiet, 23x31cm

colecția de patrimoniu a UAUIM București, nr. inv. 469C

Mimare / replicare a artei copiilor, desen acuarelat în tuș neagră al cărui subiect pare să fie ritualul paparudelor.
Dramă și ludic se suprapun în același plan al imaginii voit infantile, care abolește regulile, pentru care orice este posibil.*

fără titlu
pix pe hârtie, 14x17cm

colecția de patrimoniu a UAUIM București, nr. inv. 474B

Subiectul viziunii coșmarești nu este nou în arta plastică, fie că vorbim despre opere integrale, fie de detalii ale acestora.
Este greu să nu vedem, în cazul de față, o re-folosire a graficii de rudenie Otto Dix, extrem de potrivită pentru a sugera stările alienante, schizoide, atât de des întâlnite în prezent.*

fără titlu,
ceracolor pe hârtie, 20x26cm,
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 473C

fără titlu,
pix și ceracolor pe hârtie, 20x28cm
colecția de patrimoniu a UAUIM București, nr. inv.
457CD

fără titlu,
ulei pe hârtie / tehnică mixtă
32x48cm,
colecția de patrimoniu
a UAUIM București,
nr. inv. 469B

fără titlu,
ceracolor pe hârtie, 21x29cm
colecția de patrimoniu
a UAUIM București,
nr. inv. 442

fără titlu
carioca pe hârtie, 30x42cm

colecția de patrimoniu a UAUIM București, nr. inv. 483

Sub "umbrela" creionării unei curți,
privim un peisaj esențializat,
compus dintr-o succesiune de planuri
care se desfășoară pe înălțime,
susținute de "friza" gardului,
care are un puternic rol ordonator.*

fără titlu
carioca pe hârtie, 21x29cm

colecția de patrimoniu a UAUIM București, nr. inv. 467C

Impresionantă știința sugerării unui parc urban
prin doar câteva bănci și ochiuri de apă
plus puținele siluete umane (pe banca din
stânga, un om dormind!).
O geometrizare a formelor care amintește
lecția lui Cézanne – sugestie susținută și de
formele montane din ultimul plan.*

fără titlu,
creioane colorate
pe hârtie, 21x29cm,
colecția de patrimoniu
a UAUIM București,
nr. inv. 476E

fără titlu,
creioane colorate
pe hârtie, 21x29cm
colecția de patrimoniu a
UAUIM București,
nr. inv. 476D

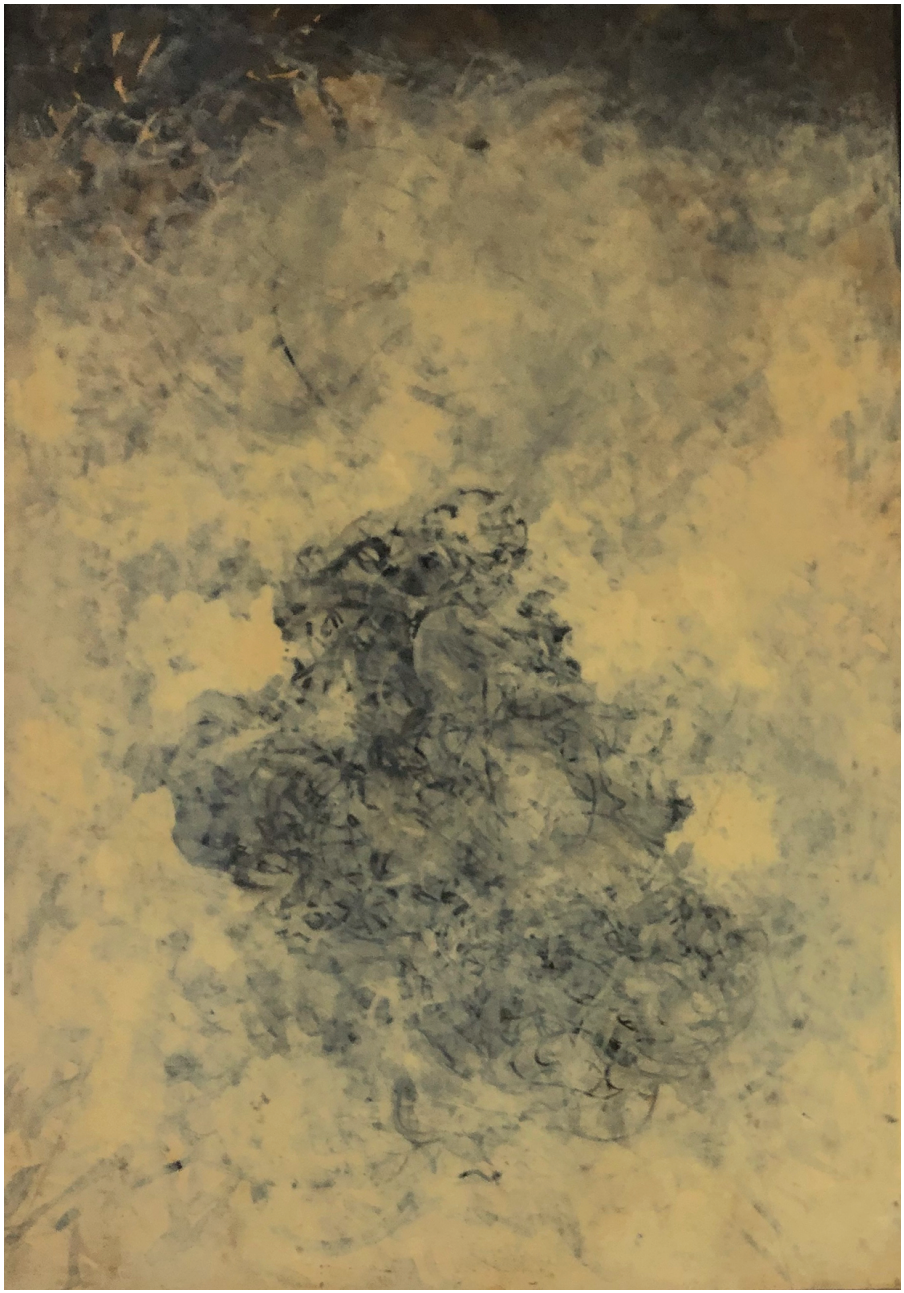

fără titlu,(jos, detaliu)
creioane colorate pe hârtie,
21x29cm,
colecția de patrimoniu
a UAUIM București,
nr. inv. 476C

fără titlu,
ulei pe carton subțire, 50x65cm,
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 466

Precizarea subiectului tabloului este
o provocare, dat fiind că verzuiul care dă nota
generală câmpului pictat poate fi întâlnit la
da Vinci atunci când acesta își propunea
să sugereze cromatic regresia foetală
(ca mediu amniotic).
O luptă sau o stare primară răzbat ca
intenție formală din această stare de
post-explozie (sau implozie) imaginată.

fără titlu,
ulei pe pânză, 51x61cm,
colecția de patrimoniu a UAUIM București, nr. inv. 70

Tonalitățile aproximativ egale ale culorilor calde dominante, ca și inserția gri-verzuiului răspândit care evocă proplasma (sugerând piatra, natura) fac ca acest tablou să emane aura unui detaliu de frescă bizantină în reparație, fotografiată macro.
Este de elogiat abilitatea tehnică a artistului ce reușește să echilibreze ca mase și ca impact două complementare "aproximative" (verde-roșu), precum și felul în care, utilizând optic cele două elemente cromatice (unul apropie, altul îndepărtează vederea), aplatizează întregul.

fără titlu
tuș pe hârtie, 20x29cm

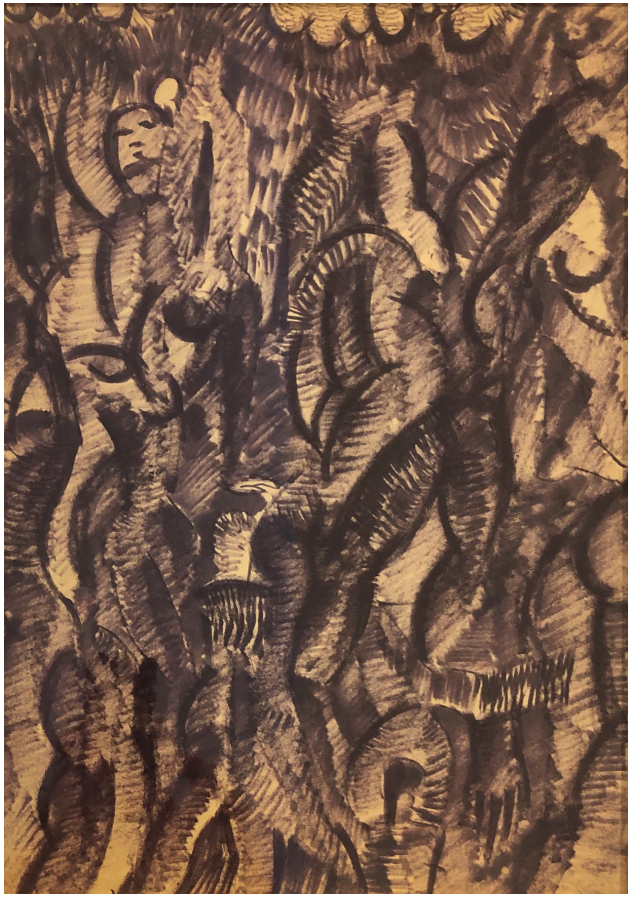
colecția de patrimoniu a UAUIM București, nr. inv. 461

Un alt exercițiu grafic baletând între
disperarea mobilă a liniei,
morfologiile de tip vector și locurile
"geometrice" de tip vortex, totul pe un fond
vizual de contrast.
Descriere suficient de acurată a unei stări
interioare atinsă de morbidezza.*

fără titlu,
carioca pe hârtie, 20x29cm,
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 445B

fără titlu,
carioca pe hârtie, 30x42cm
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 482

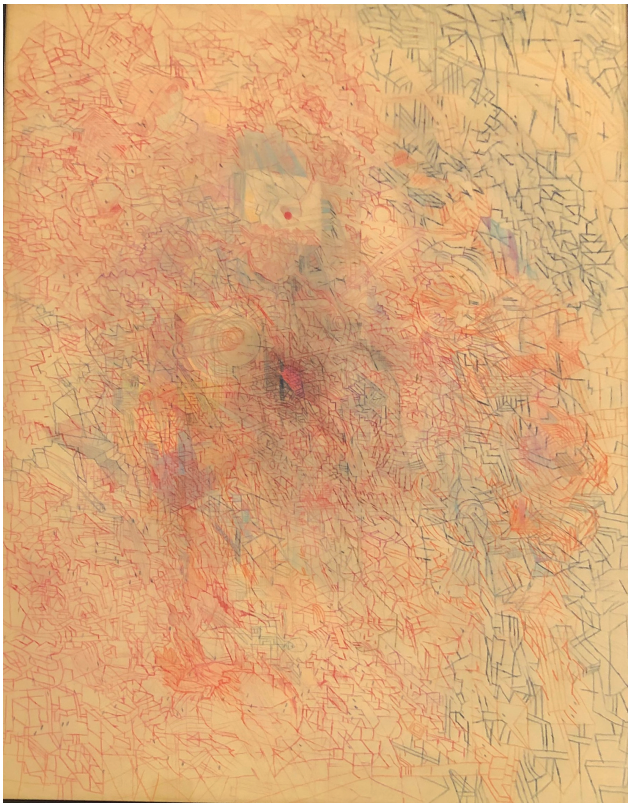
fără titlu,
ulei pe pânză lipită pe carton, 46x61cm,
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 448

fără titlu,
creion pe hârtie, 50x70cm
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 473

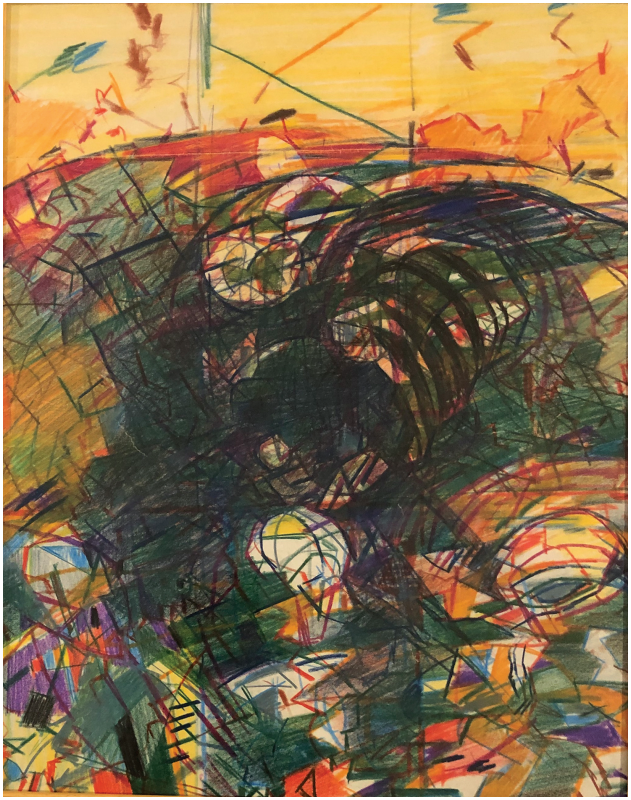
fără titlu,
carioca pe hârtie, 21x30cm,
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 441E

fără titlu,
creion pe hârtie, 49x65cm
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 474

fără titlu,
cărbune și creion colorat pe hârtie, 50x65cm,
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 472

fără titlu,
creioane colorate pe hârtie, 27x34cm
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 476

fără titlu
ulei pe pânză, 60x73cm

colecția de patrimoniu a UAUIM București, nr. inv. 12

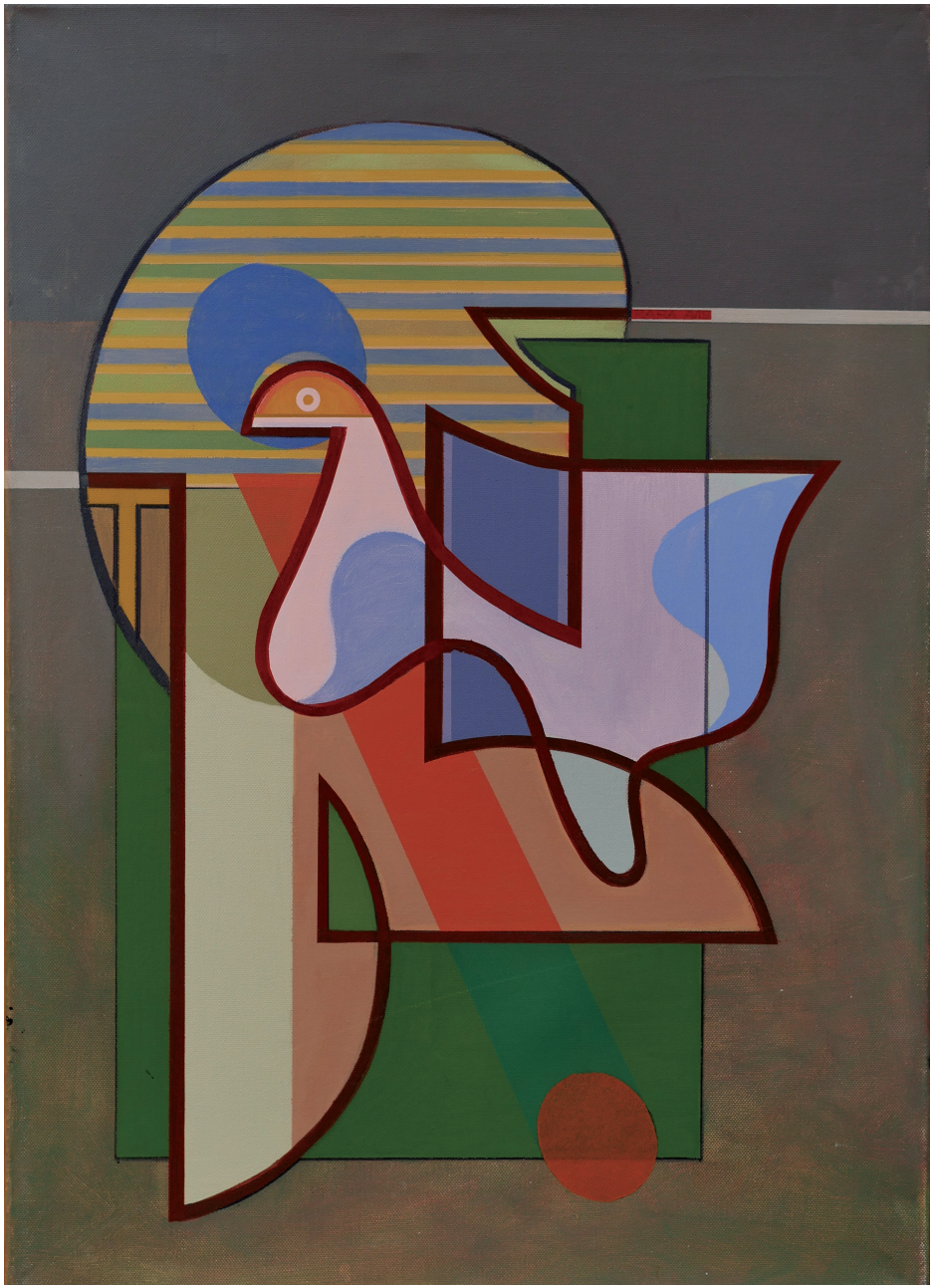
Lucrarea fixează dublu privirea, odată prin jocul formelor geometrice, mai apoi prin "aglomerarea" elementelor, care se concentrează spre centrul foii.
Rupturile traseelor sunt susținute de agresivitatea latentă a figurilor, fapt care conferă "oglinzii" un echilibru dinamic.*

fără titlu
ulei pe pânză, 50x70cm

colecția de patrimoniu a UAUIM București, nr. inv. 80

Simplitate masivă a formelor ce se
întrepătrund născând un balet amplu,
de forme mari, care trăiește din contrastul
aparent al culorilor.
Remarcabilă dinamică a liniilor pline,
colorate, de grosimi diferite.*

fără titlu
ulei pe pânză, 46,5x61cm

colecția de patrimoniu a UAUIM București, nr. inv. 21

Încoronare și simț al monumentalului, tablou pe care l-aș numi "împăratul necunoscut": ochiul nu reprezintă, cât mai curând simbolizează un personaj mitic care s-a ascuns după un labirint al formelor-semne.*

fără titlu
ulei pe carton, 49x64cm

colecția de patrimoniu a UAUIM București, nr. inv. 456D

Subțirimi de vitraliu,
semn spiritualizat de viață în care se scriu,
una lângă alta, forțe latente
evocatoare de procesiuni.
Morfologii ronde cu efluvii heraldice.*

fără titlu
ulei pe pânză, 46x55cm

colecția de patrimoniu a UAUIM București, nr. inv. 75A

Pictură ușor suprarealistă, în ciuda faptului
că formele nu sunt decât aproximativ identificabile.
Dar imaginația completează această "îndrumare"
sugerând un gramofon, poate o fosă a sufleurilor,
poate un personaj "cubist" suferind de prea multă
acuitate auditivă, pe care o transformă și pe care
ne-o transmite printr-o explozie cromatică
compensatorie.*

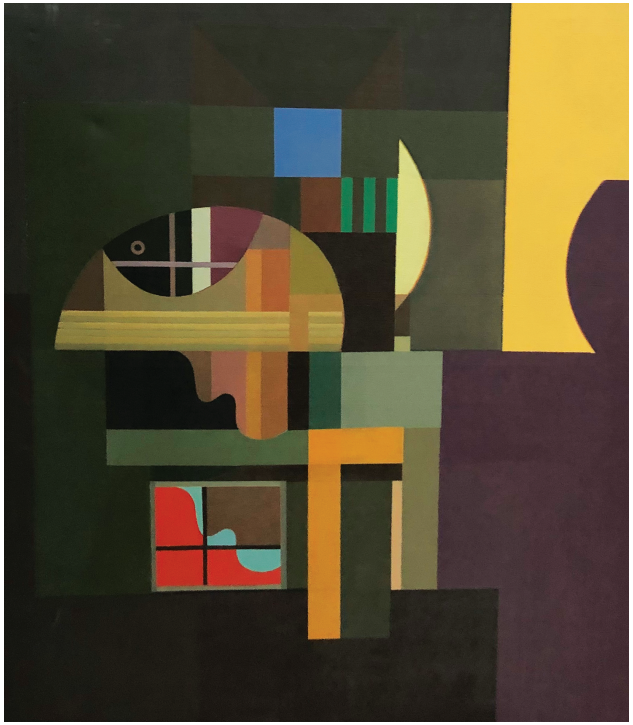

fără titlu,
ulei pe pânză, 50x70cm,
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 3

fără titlu,
ulei pe pânză, 50x70cm
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 58

fără titlu,
ulei pe pânză, 60x73cm,
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 145

fără titlu,
ulei pe carton subțire, 49x64cm
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 834

fără titlu
ulei pe pânză, 50x70cm

colecția de patrimoniu a UAUIM București, nr. inv. 10

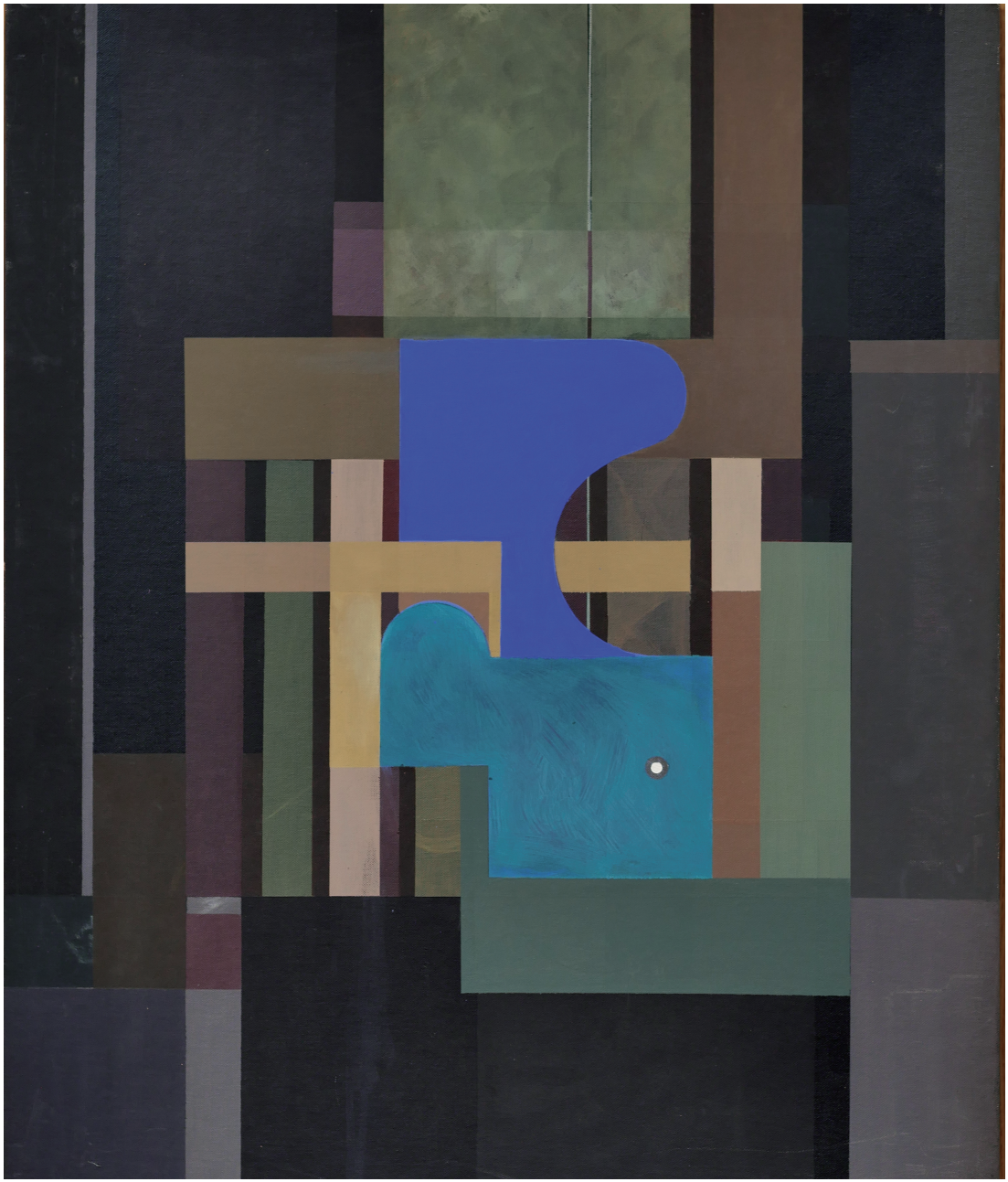
Gest pictural de gust suprematist –
compoziție simplificată, raporturi "volumetrice"
sau formale propunând analize "matematice"
subiective sau lecturi de vectori estetici.*

fără titlu
ulei pe pânză lipită pe carton, 54x65cm

colecția de patrimoniu a UAUIM București, nr. inv. 457

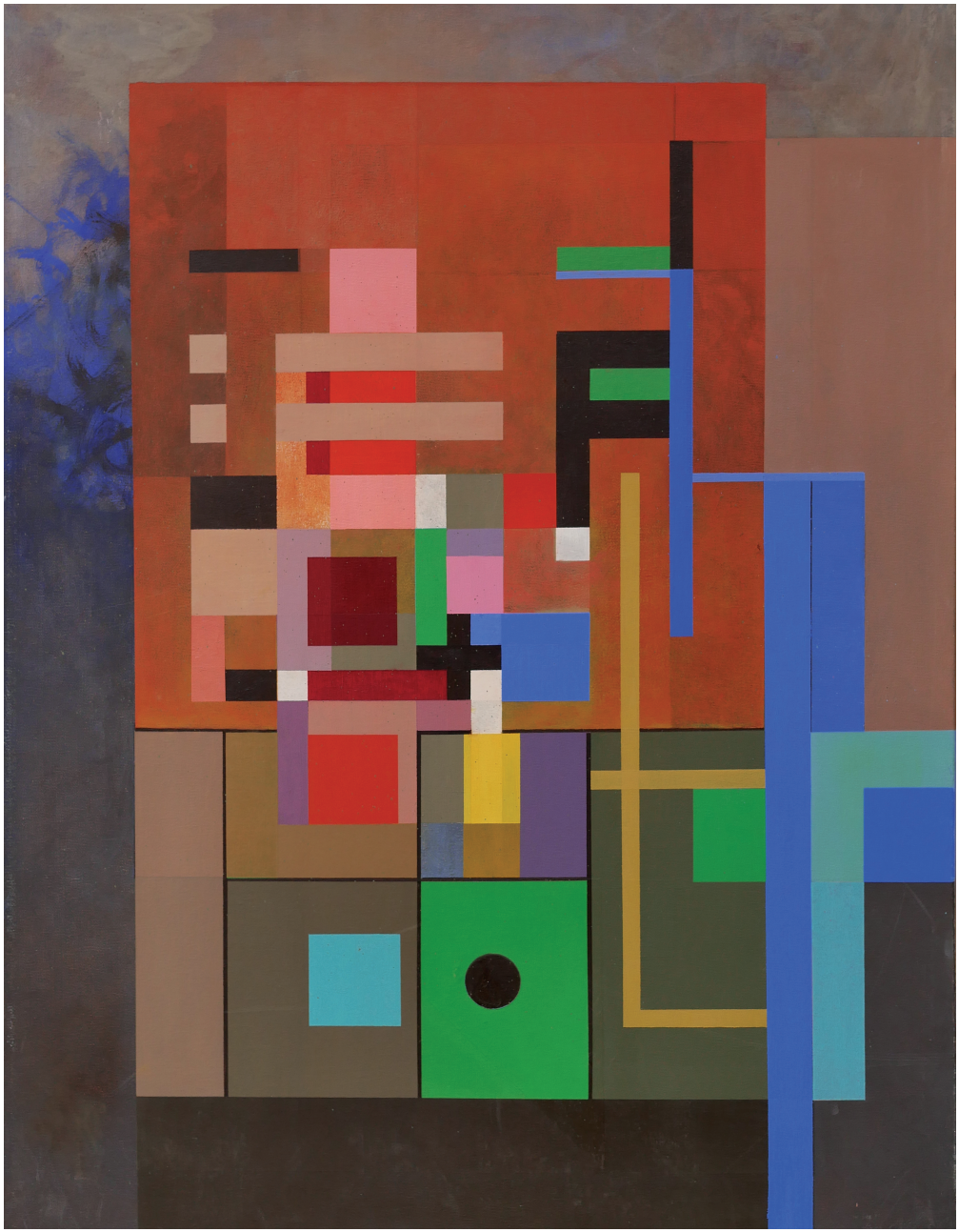
"Puzzle gri-albastru" încadrat de o grilă
"macanicist-rațională" definită de
o dominantă gri:
o compoziție grea, care trăiește
din notele diferite ale densităților de culoare.*

fără titlu
ulei pe pânză, 60x80cm

colecția de patrimoniu a UAUIM București, nr. inv. 95

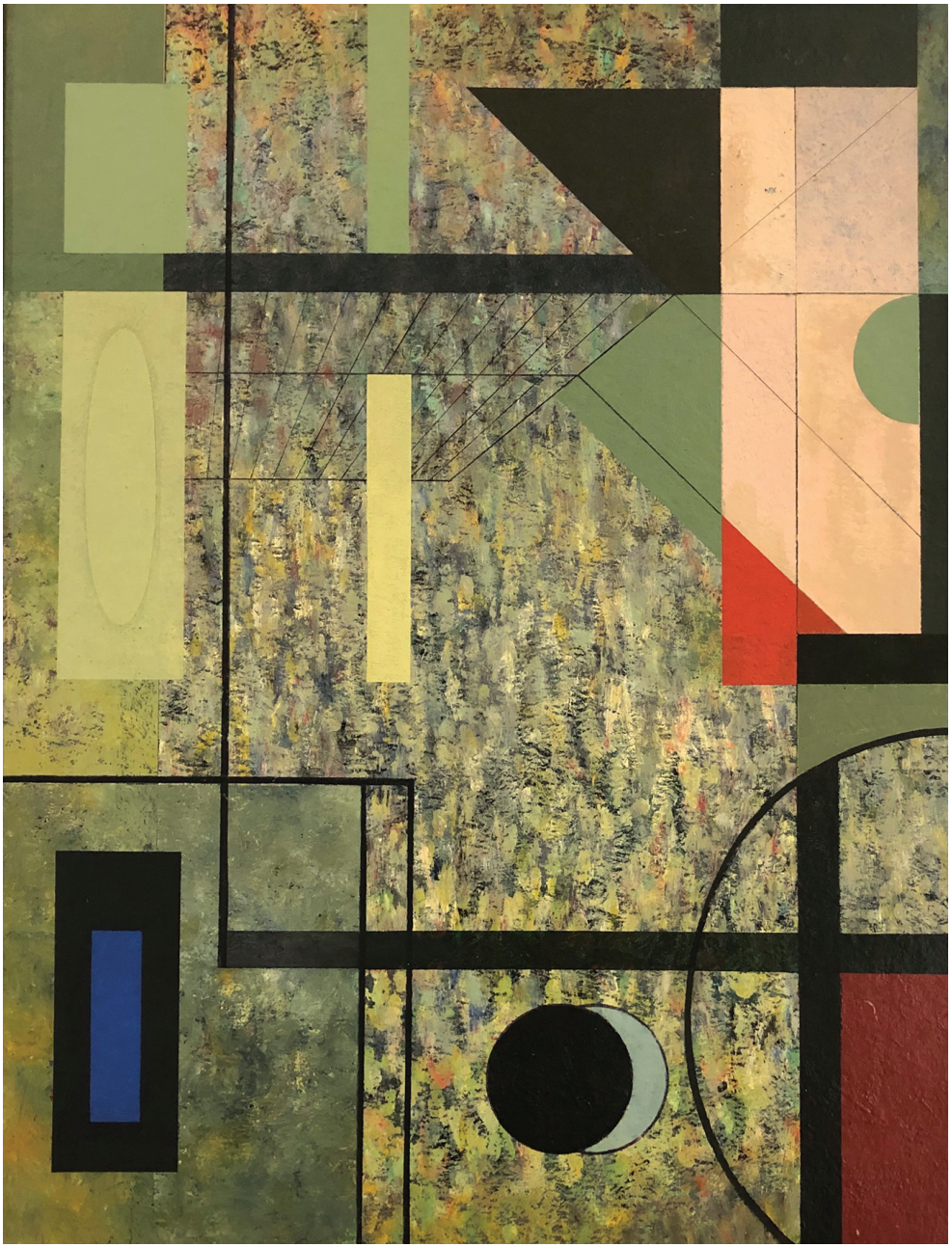
Câmp central amintind de formele primare și de cromatica consacrată a esteticii tradiționale de gust rural, la marginea kitschului (aici, citat ironic, desigur), încadrat de o "ramă" gri-violet de o culturalitate plastică și o senzualitate aproape "violente", prin contrast.*

fără titlu
ulei pe carton, 49x64cm

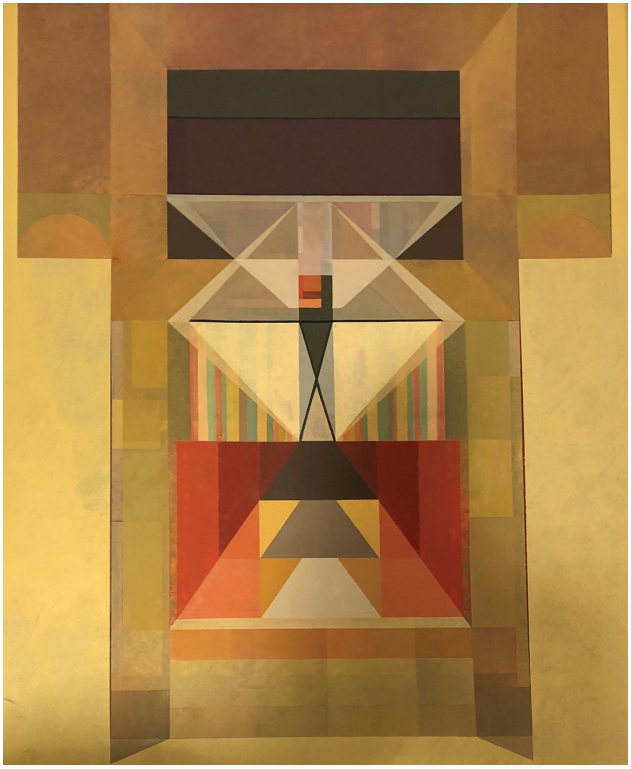
colecția de patrimoniu a UAUIM București, nr. inv. 458C

Dincolo de poetica raționalistă a figurilor compuse, pictura aceasta este despre culoare, mai precis despre un anume echilibru cromatic – ca elementar exercițiu, putem încerca sustituirea mentală a fiecărei culori închise într-o formă cu o alta și ne vom da seama într-o clipă de ponderea, de "funcțiunea" ei în ansamblul creat. Inchisul, substanța domină nu atât prin dispunere, cât pentru că repartizarea zonelor pe pânză aproape că permite o contabilizare cvasi-aritmetică a suprafețelor grele, dense, la care se adaugă fondul vibrat, și el conținând mult "grund".

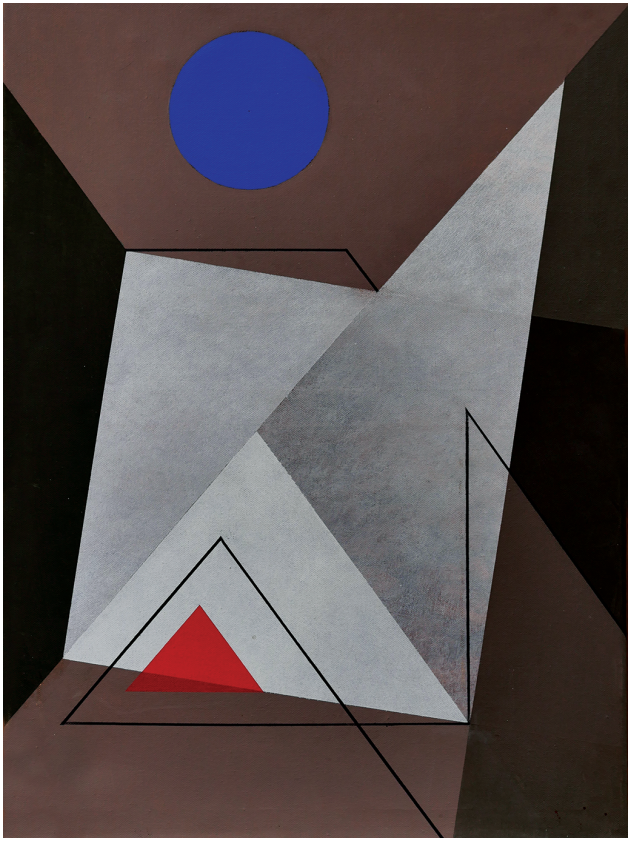
fără titlu,
ulei pe carton, 60x80cm,
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 470

fără titlu,
ulei pe pânză, 60x73cm
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 94

fără titlu,
ulei pe carton subțire, 49x64cm,
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 429

L'echapee du Carre,
ulei pe pânză, 50x70cm
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 87

fără titlu
ulei pe pânză lipită pe carton, 46x61cm

colecția de patrimoniu a UAUIM București, nr. inv. 448 2B

Tipuri de pictură contrazicându-se, de dragul consistenței
ludice a paradoxului provocator:
cercul-sferă trăiește din consistența punctelor-amprentă,
pe când fundalul "natural", discret vibrat, este o
demonstrație de "voință de abstracțiune" pură.*

fără titlu
ulei pe carton, 49x64 cm

colecția de patrimoniu a UAUIM București, nr. inv. 458

Acest ciclu de lucrări, dominat de ideea de *non-finito*, trebuie privit ca suită de încercări, ca metodă experimentală de a privi și de a-ți propune să suspenzi, să etapizezi un act artistic pentru a-l relua, ulterior, ca un fel de pedagogie aplicată la fiecare nouă propunere. Fiecare "înghețare" propune un instantaneu (vezi Duchamp, "Nud coborând scara") care te invită să ghicești pasul compozițional anterior, să anticipezi posibile continuări.

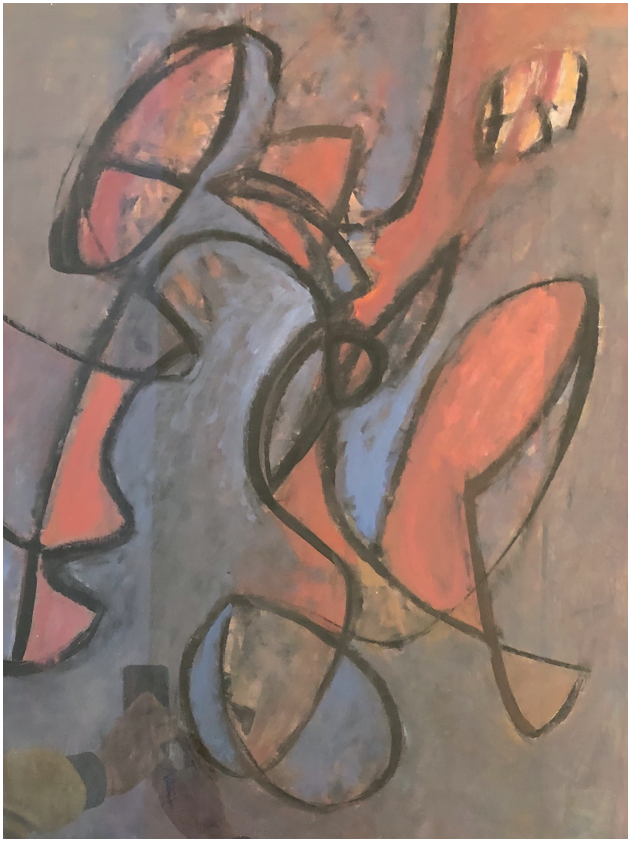
fără titlu,
ulei pe carton subțire, 50x65cm
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 818

fără titlu,
ulei pe carton, 38x55cm
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 446

fără titlu,
ulei pe carton subțire, 50x65cm
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 832

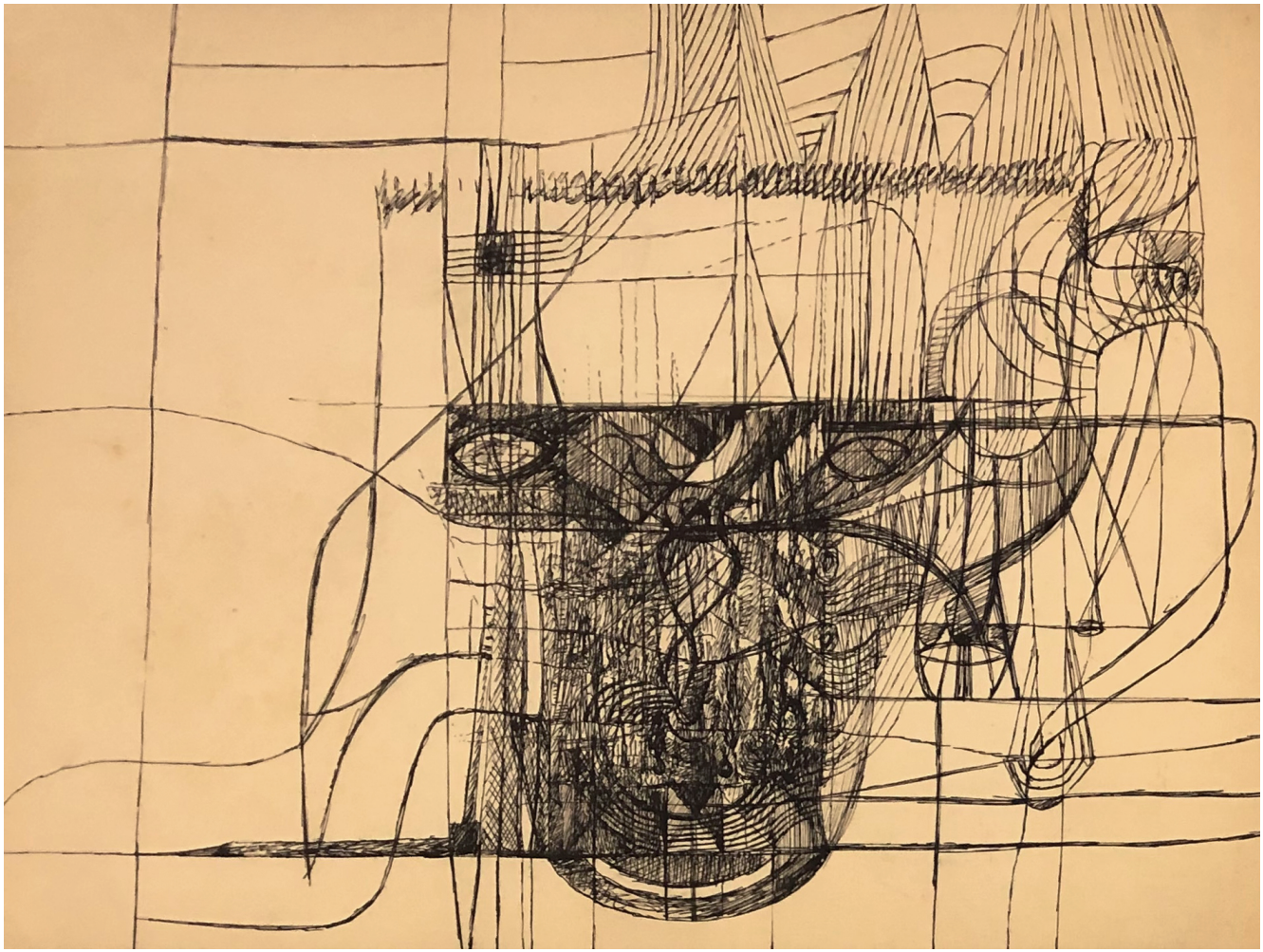

fără titlu,
ulei pe carton subțire, 50x65cm
colecția de patrimoniu a UAUIM București,
nr. inv. 811

fără titlu
tuș pe hârtie, 23x31cm

colecția de patrimoniu a UAUIM București, nr. inv. 451

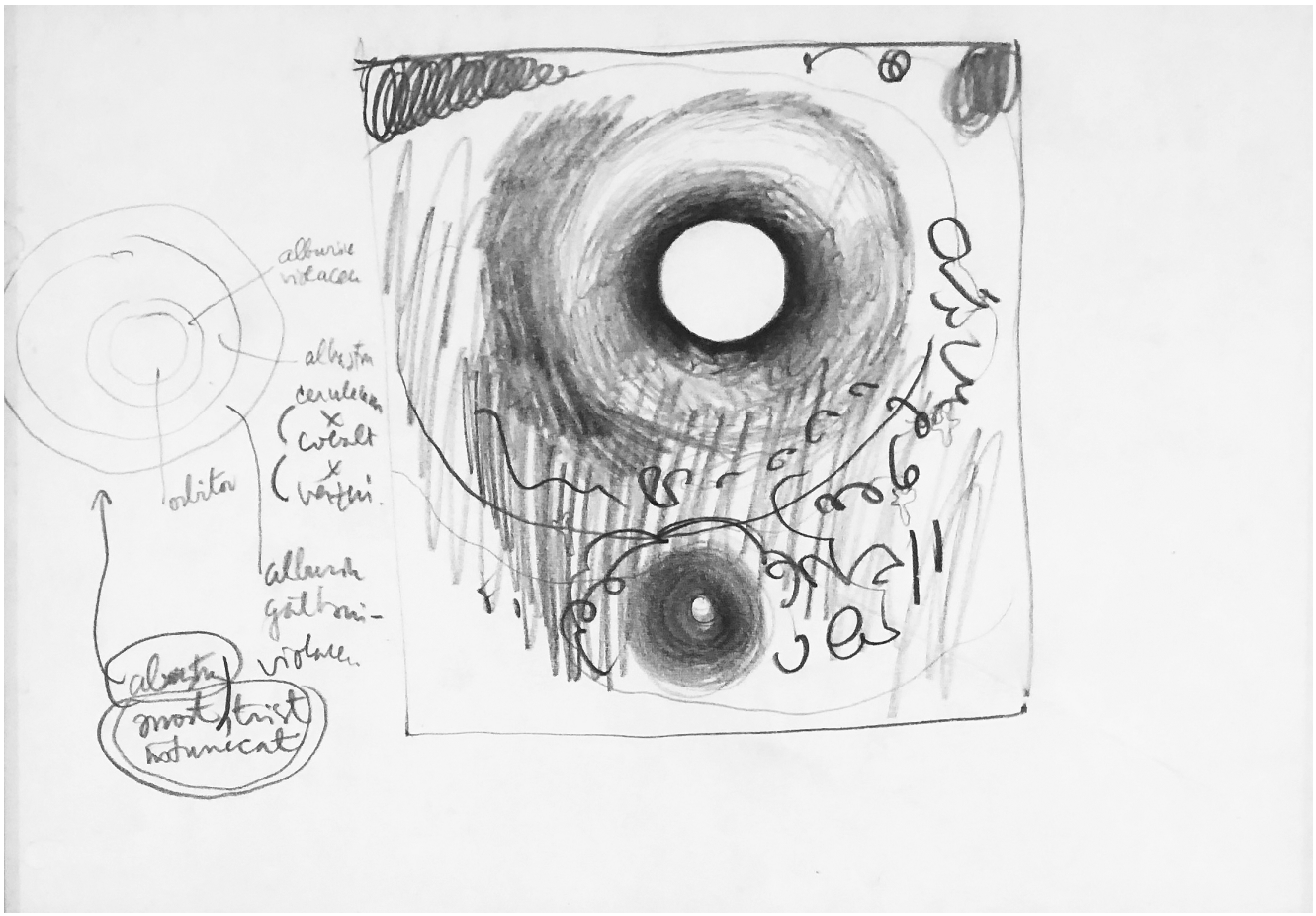
Dincolo de cvasi-imposibilitatea de a evita binecunoscutul vers baudelairian agrăind despre frumusețe, lucrarea poate fi citită în cheia reflecțiilor artistice personale despre plin-gol, tensiune-dilatare, formă decorativă - formă plastică: avem în fața ochilor un studiu pur de geometrie poetică vorbind despre recuperarea echilibrului unei stări, a unei compoziții. Filosofie plastică, vizuală, ca un autoportret liniar-geometric.

fără titlu
creion pe hârtie, 21x29cm

colecția de patrimoniu a UAUIM București, nr. inv. 442B

Lucrare echivalentă uneia dintre schițele de concept care pregătesc o sculptură, să zicem - un pas esențial conducând spre definitivarea unei opere "superioare".
Grafia inteligibilă (de observat că, în pofida tentațiilor mediului, Tufan gândea și nota în română!) indică rațiunea cromatică a cercului-țintă. Compozițional vorbind, însă, ea trebuie percepută și ca lettrism care dialoghează estetic, în câmpul lucrării, cu morfologiiile desenate, țesând un spațiu mixt al formelor ce plutesc într-un gol conținător dinamic, deschizând varii căi de citire a acestei "notații".

albumen
cerulean
× cobalt
× vanadi
orbita
albumen
gallocyanin
violet
albumen
mostarda
rosmarinat

În afara operelor inserate în prezentul catalog de prezentare, Colecția Teodor Tufan a Universității de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu", București, mai cuprinde lucrările listate mai jos, grupate tematic, urmând structura catalogului:

PORTRET

443B. ***fără titlu,*** 21x29cm, ceracolor pe hârtie
444C. ***fără titlu,*** 21x30cm, carioca pe hârtie
444D. ***fără titlu,*** 21x30cm, carioca pe hârtie
443 C. ***fără titlu,*** 20x29cm, tuș pe hârtie
449. ***fără titlu,*** 20x24cm, tuș pe hârtie
453. ***fără titlu,*** 20x29cm, tuș pe hârtie
454. ***fără titlu,*** 20x29cm, pix pe hârtie
455B. ***fără titlu,*** 21x29cm, tuș pe hârtie
463. ***fără titlu,*** 21x30cm, creion pe hârtie
464. ***fără titlu,*** 20x27cm, creion pe hârtie
465B. ***fără titlu,*** 21x30cm, pix pe hartie
466B. ***fără titlu,*** 21x28cm, pix pe hartie
468D. ***fără titlu,*** 21x29cm, tuș pe hârtie
478B. ***fără titlu,*** 21x29cm, tuș pe hârtie

OAMENI, ATITUDINI

468B. ***fără titlu,*** 32x35cm, ulei pe hârtie, tehnică mixtă
469C. ***fără titlu,*** 20x28cm, creion pe hârtie
470B. ***fără titlu,*** 32x35cm, ulei pe hârtie, tehnică mixtă
472B. ***fără titlu,*** 32x35cm, ulei pe hârtie, tehnică mixtă
479B. ***fără titlu,*** 19x28cm, creion pe hârtie
481. ***fără titlu,*** 30x42cm, ulei pe hârtie
485. ***fără titlu,*** 30x42cm, ulei pe hârtie

486C. ***fără titlu,*** 30X42cm, ulei pe hârtie
487. ***fără titlu,*** 30x42cm, ulei pe hârtie
487C. ***fără titlu,*** 30x42cm, carioca pe hârtie

ONIRICE
443E. ***fără titlu,*** 20x29cm, carioca pe hârtie
467B. ***fără titlu,*** 34x50cm, ulei pe hârtie, tehnică mixtă
471C. ***fără titlu,*** 32x48cm, ulei pe hârtie, tehnică mixtă
471D. ***fără titlu,*** 21x27cm, ceracolor pe hârtie
472C. ***fără titlu,*** 17x24cm, carioca pe hârtie
473B. ***fără titlu,*** 34x50cm, ulei pe hârtie, tehnică mixtă
474C. ***fără titlu,*** 20x29cm, carioca pe hârtie
475B. ***fără titlu,*** 23x31cm, laviu pe hârtie
475D. ***fără titlu,*** 20x26cm, ceracolor pe hârtie
476B. ***fără titlu,*** 21x29cm, carioca pe hârtie

CÂMPURI
450. ***fără titlu,*** 24x32cm, pix pe hârtie
450B. ***fără titlu,*** 24x32cm, pix pe hârtie
450C. ***fără titlu,*** 23x32cm, peniță pe hârtie
456. ***La mort d'un diable***, 44,5x 64cm, creion pe hârtie
457. ***fără titlu,*** 49x64cm, creion pe hârtie
464. ***fără titlu,*** 29,5x42cm, tuș pe hârtie

475. ***fără titlu,*** 49x65cm, creion pe hârtie
483B. ***fără titlu,*** 30x42cm, carioca pe hârtie
804. ***fără titlu,*** 50x65cm, ulei pe carton subțire
824. ***fără titlu,*** 50x65cm, ulei pe carton subțire

GEOMETRII POETICE

1. ***fără titlu,*** 50x70cm, ulei pe pânză
2. ***fără titlu,*** 50x70cm, ulei pe pânză
4. ***Rara Avis,*** 50x70cm, ulei pe pânză
9. ***fără titlu,*** 2x40x40cm, ulei pe pânză
10. ***fără titlu,*** 50x70cm, ulei pe pânză
11. ***fără titlu,*** 50x70cm, ulei pe pânză
17. ***fără titlu,*** 40x60cm, ulei pe pânză
18. ***fără titlu,*** 40x60cm, ulei pe pânză
20. ***fără titlu,*** 46,5x61cm, ulei pe pânză
21. ***fără titlu,*** 46,5x61cm, ulei pe pânză
56. ***fără titlu,*** 54x65cm, ulei pe pânză
58. ***fără titlu,*** 50x70cm, ulei pe pânză
79. ***fără titlu,*** 46x55cm, ulei pe pânză
90. ***fără titlu,*** 73x92cm, ulei pe pânză
106. ***fără titlu,*** 73x60cm, ulei pe pânză
430. ***fără titlu,*** 49x64 cm, ulei pe carton subțire
433B. ***fără titlu,*** 49x64 cm, ulei pe carton subțire
433C. ***fără titlu,*** 49x64 cm, ulei pe carton subțire
434B. ***fără titlu,*** 49x64 cm, ulei pe carton subțire
434. ***fără titlu,*** 49x64cm, ulei pe carton subțire
444. ***fără titlu,*** 33x46cm, ulei pe carton
445. ***fără titlu,*** 43x64,5cm, ulei pe carton
447. ***fără titlu,*** 33x46cm, ulei pe carton

455. ***fără titlu,*** 50x65cm, ulei pe carton subțire
460. ***fără titlu,*** 50x65cm, ulei pe carton subțire
467. ***fără titlu,*** 50x65cm, ulei pe carton subțire
468. ***fără titlu,*** 56x76cm, ulei pe carton
805. ***fără titlu,*** 50x65cm, ulei pe carton subțire
806. ***fără titlu,*** 50x65cm, ulei pe carton subțire
809. ***fără titlu,*** 50x65cm, ulei pe carton subțire
816. ***fără titlu,*** 50x65cm, ulei pe carton subțire
817. ***fără titlu,*** 50x65cm, ulei pe carton subțire
819. ***fără titlu,*** 50x65cm, ulei pe carton subțire
821. ***fără titlu,*** 49x64cm, ulei pe carton subțire
822. ***fără titlu,*** 49x64cm, ulei pe carton subțire
826. ***fără titlu,*** 50x65cm, ulei pe carton subțire
827. ***fără titlu,*** 50x65cm, ulei pe carton subțire
828. ***fără titlu,*** 50x65cm, ulei pe carton subțire
829. ***fără titlu,*** 50x65cm, ulei pe carton subțire
830. ***fără titlu,*** 50x65cm, ulei pe carton subțire
835. ***fără titlu,*** 49x64cm, ulei pe carton subțire
836. ***fără titlu,*** 49x64cm, ulei pe carton subțire
837. ***fără titlu,*** 49x64cm, ulei pe carton subțire

PURISM GEOMETRIC

1. ***fără titlu,*** 50x70cm, ulei pe pânză
2. ***fără titlu,*** 50x70cm, ulei pe pânză
13. ***fără titlu,*** 60x73cm, ulei pe pânză
14. ***fără titlu,*** 60x73cm, ulei pe pânză
16. ***fără titlu,*** 46,5x61cm, ulei pe pânză
19. ***fără titlu,*** 2x21x40cm, ulei pe placaj
43. ***L' Heretique***, 30x40cm, ulei pe pânză

45. ***fără titlu,*** 30x40cm, ulei pe pânză
49. ***fără titlu,***30x40cm, ulei pe pânză
56. ***fără titlu,***54x65cm, ulei pe pânză
75B. ***fără titlu,*** 46x55cm, ulei pe pânză
76. ***fără titlu,*** 46x55cm, ulei pe pânză
84. ***fără titlu,*** 50x70cm, ulei pe pânză
89. ***fără titlu,*** 73x92cm, ulei pe pânză
91. ***fără titlu,*** 73x92cm, ulei pe pânză
92. ***fără titlu,*** 73x92cm, ulei pe pânză
93. ***fără titlu,*** 60x73cm, ulei pe pânză
96. ***fără titlu,*** 50x70cm, ulei pe pânză
97. ***fără titlu,*** 60x73cm, ulei pe pânză
99. ***fără titlu,*** 25x30cm, ulei pe pânză
104. ***fără titlu,*** 46x55cm, ulei pe pânză
431. ***fără titlu,*** 43x64cm, ulei pe carton subțire
432. ***fără titlu,*** 49x64cm, ulei pe carton subțire
443. ***fără titlu,*** 46x61cm, ulei pe pânză lipită pe carton
456. ***fără titlu,*** 50x65cm, ulei pe pânză lipită pe carton
456C. ***fără titlu,*** 49X64cm, ulei pe carton
458B. ***fără titlu,*** 49x64cm, ulei pe carton
465. ***fără titlu,*** 50x65cm, ulei pe carton subțire
469. ***fără titlu,*** 60x80cm, ulei pe carton
471B. ***fără titlu,*** 60x80cm, ulei pe carton
478. ***fără titlu,***30x44cm, ulei pe carton subțire
801. ***fără titlu,*** 50x65cm, ulei pe carton subțire
802. ***fără titlu,*** 50x65cm, ulei pe carton subțire
807. ***fără titlu,*** 50x65cm, ulei pe carton subțire
808. ***fără titlu,*** 50x65cm, ulei pe carton subțire
810. ***fără titlu,*** 50x65cm, ulei pe carton subțire
831. ***fără titlu,*** 50x65cm, ulei pe carton subțire

IMAGERII BRUTE

69. ***fără titlu,*** 46x55cm, ulei pe pânză
429B. ***fără titlu,*** 49x64cm, ulei pe carton subțire
429C. ***fără titlu,*** 49x64cm, ulei pe carton subțire
432B1. ***fără titlu,*** 49x64cm, ulei pe carton subțire
432B. ***fără titlu,*** 49x64cm, ulei pe carton subtire
432 C. ***fără titlu,*** 49x64cm, ulei pe carton subțire
433. ***fără titlu,*** 49x64cm, ulei pe carton subțire
434C. ***fără titlu,*** 49x64cm, ulei pe carton subțire
434D. ***fără titlu,*** 49x64cm, ulei pe carton subțire
456E. ***fără titlu,*** 49x64cm, ulei pe carton
459. ***fără titlu,*** 50x65cm, ulei pe carton subțire
480B. ***fără titlu,*** 20x24cm, ulei pe carton subțire
481B. ***fără titlu,*** 20x24cm, ulei pe carton subțire
803. ***fără titlu,*** 50x65cm, ulei pe carton subțire
812. ***fără titlu,*** 50x65cm, ulei pe carton subțire
813. ***fără titlu,*** 50x65cm, ulei pe carton subțire
814. ***fără titlu,*** 50x65cm, ulei pe carton subțire
815. ***fără titlu,*** 50x65cm, ulei pe carton subțire
820. ***fără titlu,*** 49x64cm, ulei pe carton subțire
823. ***fără titlu,*** 50x65cm, ulei pe carton subțire
825. ***fără titlu,*** 50x645cm, ulei pe carton subțire

UNICATE (A-TEMATICE)

441. ***fără titlu,*** 21x30cm, pix pe hârtie
442D. ***fără titlu,*** 21x29cm, ceracolor pe hârtie
446B. ***fără titlu,*** 23x31cm, acrilic pe hârtie
447B. ***fără titlu,*** 21x30cm, carioca și creion pe hârtie
457C. ***fără titlu,*** 22x32cm, creion pe hârtie

458D. ***fără titlu,*** 21x29cm, tuș pe hârtie
470C. ***fără titlu,*** 26x35cm, laviu pe hârtie
471. ***fără titlu,*** 39x60cm, cărbune pe hârtie
475. ***fără titlu,*** 24x32cm, pix pe hârtie
480. ***fără titlu,*** 30x42cm, carioca pe hârtie
833. ***fără titlu,*** 49x64cm, ulei pe carton subțire
.....

Cei interesați pot viziona lucrările în mapa de prezentare care se află la
Centrul expozițional-documentar al Școlii de Arhitectură din incinta UAUIM București.

Colecția mai cuprinde o mapă cu 16 schițe, dimensiuni 50x65cm, conținând lucrări în tuș sau creion pe hârtie și o mapă documentară conținând 20 de schițe și acuarele, precum și documente facsimil colaje din reviste.

NOTĂ: Toate textele-comentarii marcate cu * au fost preluate din albumul de expoziție "*In memoriam Teodor Tufan - D'oro: Geometrii poetice / Géometries poétiques*", autor Constantin Hostiuc, Editura Universitară "Ion Mincu", București, 2019 (ISBN 978-606-638-198-7)